

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

1/2-'99

Van prentjes en santjes

Voorwoord

Al jarenlang had de redactie het plan om een themanummer, gewijd aan de Wouwse devotionalia, uit te brengen. In dat nummer zou dan niet alleen aandacht besteed worden aan bidprentjes, maar ook aan communieprentjes en prentjes van priesterwijdingen en confessies. En als u dit leest, weet u, dat het nummer gereed is.

Wouwse families en Wouwse devotionalia vullen het grootste deel van dit nummer, maar we ontkwamen er natuurlijk niet aan om te beginnen met een algemeen gedeelte.

Het eerste deel van dit boekje is gewijd aan de ontstaansgeschiedenis van de prentjes. Interessant is daarbij niet alleen de achterzijde waarop de gegevens van de overledene of de communicant staan, maar evenzeer de voorkant. Daarin is een bepaalde ontwikkeling te bespeuren die ook afhankelijk was van de 'mode' van de tijd. In het begin de prentjes met een 'kanten rand', later de dikke rouwrand en in deze tijd de sfeervolle, maar vaak sobere gedachtenisplaatjes.

De ontwikkeling van de tekst op de achterzijde is al evenzeer interessant. Aan de hand van voorbeelden laten we zien hoe die achterzijde vroeger gevuld werd met spreuken en bijbelteksten, terwijl tegenwoordig erg persoonlijke teksten worden gebruikt. Het gaat dan als het ware om het levensverhaal van de overleden persoon, ingekleurd door de kinderen of andere familieleden.

De Wouwse families vullen het grootste deel van dit boekje. Daarbij hebben we gezocht naar het completeren van echtparen, gezinnen, terwijl u ook bekende Wouwenaren 'voorbij ziet komen'. Soms vonden we opmerkelijke zaken, zoals drie gezinsleden die op één dag overleden. En wat denkt u van mensen die de respectabele leeftijd van honderd jaar bereikt hebben, alvorens ze het tijdelijke met het eeuwige verwisselden? Wat natuurlijk niet ontbreekt zijn de prentjes van kinderen die op jeugdige leeftijd overleden. Bij die prentjes overheerst de lichte kleur en vaak

is de toon van de tekst meer opbeurend en persoonlijk in de richting van de ouders en de nabestaanden. Wat dat betreft is er sinds Joost van den Vondel, die treurde over het verlies van de kleine Constantijn, weinig veranderd.

Bij de communieprentjes komen ook opmerkelijke zaken voor, zoals een acrostichon waarbij met de eerste letter van elke regel de naam van de communicant werd gevormd. En naast die communieprentjes vonden we aardige voorbeelden van priesterwijdingen en professies van kloosterlingen. Vooral na het Tweede Vaticaans Concilie traden grote veranderingen op in de afbeeldingen en de keuze van de teksten.

Ondanks dat voor veel mensen bidprentjes een wat 'luguber' karakter hebben, denken wij dat er in dit nummer voor 'elck wat wils' te vinden is, al was het alleen al om eens te kijken of u de personen die we hebben opgenomen nog gekend heeft. Wat dat betreft kunnen we verwijzen naar de dagbladen. Ook daar wordt de pagina met overlijdensberichten het eerst en het best gelezen.

Zoals U ziet is dit nummer weer extra dik geworden, vandaar dat dit themanummer in de reeks van 'dubbelnummers' ondergebracht kan worden. Het eerstvolgende nummer, van de redactie in nieuwe samenstelling, kunt u in september 1999 verwachten.

De redactie

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.

